

1. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö- ja toimintaperiaatteet ja keskeiset käsitteet, sekä käytännön tv-taitojen kehittäminen omien tuotosten laadinnassa.

(0-2) Tavoitteet 2. luokan jälkeen	(3-4) Tavoitteet 4. luokan jälkeen	(5-6) Tavoitteet 6. luokan jälkeen	(7-9) Tavoitteet 9. luokan jälkeen
• Osaa käyttää itsenäisesti tablettia ja / tai tietokonetta (käynnistäminen, sulkeminen, verkkoon kirjautuminen ja sovellusten/ohjelmien sulkeminen, kosketusnäytön perustoiminnot) • Osaa käyttää selainta • Osaa ottaa kuvan/videokuvaa • On tutustunut tekstinkäsittelyn alkeisiin • On harjoitellut näppäimistön käyttöä • Osaa pelata oppimispelejä tietoteknisellä laitteella • On tutustunut ohjelmointiin esim. pelien ja leikkien muodossa	• Osaa kirjoittaa näppäimistöllä molempia käsiä käyttäen • Osaa avata ja tallentaa tiedoston • Hallitsee tekstin muokkauksen perusteet • Osaa lisätä kuvan/objektin tekstiin • On harjoitellut digitaalisia esityksiä, kuvan ottamista ja jakamista vastuullisesti (yksinkertaisen mediaesityksen tuottaminen) • On harjoitellut kuvan käsittelyä • On harjoitellut videon kuvaamista ja editointia sekä animaation tekemistä • On tutustunut ohjelmointiin graafisessa ympäristössä	• Osaa käyttää monia ohjelmia samanaikaisesti (yhteiskäyttö) • Osaa käyttää leikepöytää (teksti ja kuva) • On harjoitellut monisormijärjestelmää • Osaa kirjoittaa tekstiä prosessina, jossa tekstiin palataan ja sisältöä muokataan tekstinkäsittelyohjelmalla (tiedoston uudelleen avaaminen, muokkaaminen ja muutosten tallentaminen) • Ymmärtää TVT:n keskeiset käsitteet • Osaa kopioida, liittää ja leikata tekstiä • Osaa tuoda kuvan tekstiin ja rivittää sen • Osaa lisätä objekteja ja muuttaa niiden kokoa/paikkaa: - viiva, nuoli, suorakulmio ja ellipsi • Osaa luoda yksinkertaisen taulukon taulukkolaskentaohjelmalla	• Osaa avata ja tallentaa tiedoston myös pilvipalveluun • Osaa luoda/siirtää kansioita/tiedostoja • Tunnistaa yleisimmät tallennusmuodot tiedostopäätteen perusteella • Osaa esikatsella työnsä tulostusasun varmistamiseksi • Osaa tulostaa tietyille tulostimelle • Tunnistaa ohjelmien yhteiset periaatteet: ohjelmaikkunoiden hallintaperiaatteet, yhdenmukaiset valikot ja pikakuvakkeet • Tunnistaa näppäinkomennot sekä hiiren molempien näppäinten ominaisuudet • Osaa käyttää leikepöytää • Osaa tallentaa työnsä eri tiedostomuodoissa (esim. pdf) TEKSTINKÄSITTELYOHJELMALLA OPPILAS OSAA

		• Osaa luoda taulukosta yksinkertaisen kaavion • Osaa esittää tietoa esitysgrafiikkaohjelmalla: - tekstin, kuvan ja tehosteen lisääminen diaan • Osaa tuottaa ja muokata kuvaa, ääntä ja videota • On tutustunut ohjelmoinnin perusteisiin ja osaa toteuttaa pienimuotoisen ohjelmointitehtävän itsenäisesti. • Osaa tallentaa työnsä portfolioon (esim. peda.net/oma sivu) • On harjoitellut työskentelyä verkkoympäristössä ja omien tuotosten jakamista verkossa.	• tuottaa tarkoituksenmukaista tekstiä • laatia keskeiset asiakirjamallit, esim. hakemus • muokata tekstiä • säätää sivun asetuksia • numeroida sivut • merkitä lähteet • lisätä tekstinkäsittelytyöhönsä kuvan • hyödyntää perustyytlejä laajassa asiakirjassa ja ymmärtää otsikoinnin merkityksen • tehdä tutkielmassa automaattisesti kansilehden, sisällysluettelon • tarkistaa asiakirjan merkkimäärän TAULUKKOLASKENTA-OHJELMALLA OPPILAS OSAA • tehdä perustaulukon • tunnistaa ohjelman osat: rivit, sarakkeet ja solujen osoitteet • osaa muokata taulukkoa siten, että lopputulos on selkeä • laatia yksinkertaisia kaavoja (summa, erotus, keskiarvo) ja automaattisia täyttöjä

- laatia tilastotiedoista yksinkertaisia graafisia kuvaajia (pylväs-, ympyrä- ja viivakaavioita)
- laatia yksinkertaisia kaavoja
- siirtää taulukoita ja graafisia kuvaajia muihin ohjelmiin
- tulkita ja vertailla graafisia kuvaajia

ESITYSGRAFIKKAOHJELMALLA OPPILAS OSAA

- havainnollistaa esitystä valmistamalla esityksen
- luoda animaatioita
- selkeän esityksen periaatteet
- liittää esitykseensä multimediaa
- muokata esitystä ja uudelleenjärjestellä esityksen elementtejä

OHJELMOINTI

- On harjoitellut ohjelmointia sekä visuaalisessa että kielellisessä ohjelmointiympäristössä.

2. Tvt:n vastuullinen, turvallinen ja ergonominen käyttö.

(0-2) Tavoitteet 2. luokan jälkeen	(3-4) Tavoitteet 4. luokan jälkeen	(5-6) Tavoitteet 6. luokan jälkeen	(7-9) Tavoitteet 9. luokan jälkeen
• On tutustunut nettietikettiin • Ymmärtää mediasisältöjen ikärajat ja turvallisen käytön	• On harjoitellut nettietiketin noudattamista • Osaa käyttää tietoteknisiä laitteita koulun yhteisten pelisääntöjen mukaisesti • Ymmärtää älypuhelimien hyötykäytön mahdollisuudet • Tiedostaa ergonomiset näkökohdat	• Osaa noudattaa Nettietikettiä (tekijänoikeudet ja lähdekritiikki) sekä ymmärtää omien henkilötietojen käytön vaatimukset ja riskit • Kiinnittää työskentelyssä huomiota terveellisiin ja ergonomisiin työtapoihin • Tiedostaa tietoturvan ja yksityisyydensuojan merkityksen	• Osaa käyttäytyä eettisesti ja vastuullisesti verkossa ja erilaisissa yhteisöllisissä verkkoympäristöissä. • Osaa noudattaa tekijänoikeuksia • Osaa toimia oikein erilaisissa tietokoneen käyttöön liittyvissä ongelmatilanteissa: ohjelma jumittuu, tulostin ei tulosta, jne. • Ymmärtää tietoturvan periaatteet myös mobiililaitteella • Ymmärtää salasanan merkityksen ja hyvän salasanan kriteerit • Osaa suojata laitteensa haitalliselta materiaalilta. • Osaa välttää tiedon häviämisen. • Osaa pitää huolta omasta yksityisyydensuojastaan. • Tiedostaa terveellisten työtapojen merkityksen

3. Tvt:n käyttö tiedonhallinnassa sekä tutkivassa ja luovassa työkentelyssä.

(0-2) Tavoitteet 2. luokan jälkeen	(3-4) Tavoitteet 4. luokan jälkeen	(5-6) Tavoitteet 6. luokan jälkeen	(7-9) Tavoitteet 9. luokan jälkeen
• Erottaa faktan ja fiktion sekä mainokset muusta aineistosta	• Käyttää oppimislejettä ja –sovelluksia sujuvasti • Käyttää kuvallista lähdemateriaalia suunnittelun tukena • Hallitsee tiedonhaun alkeet	• Osaa hakea tietoa tietoverkoista • Osaa käyttää hakukoneita • Osaa arvioida hakutulosten luotettavuutta • Osaa valita aiheeseen sopivia ja monipuolisia ilmaisutapoja erilaisissa tv:n avulla toteutettavissa oppimistehtävissä • Osaa merkitä työskentelyssä käyttämänsä lähteet	• Osaa etsiä itsenäisesti tietoverkoista monipuolista lähdemateriaalia • Osaa käyttää luovuutta hyvien hakusanojen keksimisessä • Osaa merkitä käyttämänsä tietolähteet • Osaa arvioida käyttämiänsä tietolähteitä • Osaa tehdä hakemuksen verkon kautta • Ymmärtää verkkoympäristön ja sosiaalisen median mahdollisuudet tulevissa opinnoissa, työelämässä ja arkitoimissa • Osaa arvioida myös erilaisten hakupalveluiden ja tietokantojen eroja. • On harjoitellut monipuolista kuvankäsittelyä • Osaa kuvata digitaalikameralla ja videokameralla • Osaa tallentaa ja toistaa ääntä tietokoneella • Osaa muokata kuvaa ja videota sekä liittää niitä muihin töihinsä

4. Tvt:n käyttö vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa.

(0-2) Tavoitteet 2. luokan jälkeen	(3-4) Tavoitteet 4. luokan jälkeen	(5-6) Tavoitteet 6. luokan jälkeen	(7-9) Tavoitteet 9. luokan jälkeen
• Osaa dokumentoida ja tallentaa omaa oppimistaan	• Ymmärtää vastuullisen käyttäytymisen pelisäännöt sosiaalisessa mediassa	• Taitaa sosiaalisen median perusteet • Osaa työskennellä yhteisöllisesti verkkoympäristössä (esim. antaa verkossa palautetta ja hyödyntää itse saamaansa palautetta) • Saa kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä	• Osaa jakaa digitaaliset tuotokset • Osaa käyttäytyä vastuullisesti ja eettisesti tietoverkoissa • Osaa käyttää verkkopalveluita • Osaa hyödyntää erilaisia verkkoympäristöjä • Osaa käyttää tarkoituksenmukaisesti erilaisia verkkoviestintäkanavia. • Osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä kansainvälisessä vuorovaikutuksessa • Osaa käyttää sähköpostia ja lähettää liitetiedostoja

On suositeltavaa, että oppilaiden TVT-taidot mitataan taitotasotesteillä luokkien 3., 5. ja 8. jälkeen.